

Стипендії Наукового Товариства ім.Шевченка в Канаді 2020 року

Від 2014 року Наукове Товариство ім.Шевченка присуджує стипендії науковцям на дослідження української історії та культури в Канаді. Завдяки цій ініціативі були здійснені важливі розвідки, що внесли багато цінного до українсько-канадських студій. Зокрема, були досліджені діяльність та роль визначних канадських українців в розвитку концепції мультикультуралізму - Петра Саварина (дослідження д-ра В.Полковського, 2016) та Ярослава Рудницького (дослідження д-ра Т.Приймака, 2017); ; висвітлене життя і творчість поета і літературознавця Микити Мандрики (розвідка М. Сороки, 2015); детально проаналізовані наукові концепції історика Івана Лисяка Рудницького (дослідження д-ра Е.Гейдела, 2018). Новій хвилі українських емігрантів присвятила свою працю перша стипендіантка НТШ (2014).

Минулого 2019 року стипендію отримали два кандидати. Етномузиколог магістр Ольга Зайцева-Герц дослідила музичний фольклор українських емігрантів до Канади на базі аудіо-записів Роберта Климаша. Історик д-р Максим Свеженцев присвятив свою працю колоніальній політиці Росії в Криму - тема надзвичайно болюча в контексті подій в Україні останніх років. Обидва стипендіати, а також д-р Гейдел, взяли участь в ювілейній конференції НТШ в грудні минулого року, на відзначення 70-ліття від заснування нашого Наукового Товариства в Канаді.

Цього року НТШ присудило наукову стипендію д-ру Заряну Стеху на дослідження діяльності Українсько-Канадського Дослідчо-Документаційного Центру, що від 1982 року успішно працює при Інституті св.Володимира в Торонто. Утворений спочатку як Комітет дослідження українського Голодомору, центр зібрав величезну колекцію спогадів і свідчень жертв і очевидців Голодомору 1932-33 рр., що емігрували до країн Західної Європи і Північної Америки. Результатом цієї праці став фільм "Harvest of Despair", 1984, що був показаний в багатьох країнах світу.

Від того часу УКДДЦ значно розширив свою діяльність, збираючи матеріали про участь українців в Першій і Другій світових війнах, про Дивізію Галичина, УПА, радянські концентраційні табори, масові поховання в СРСР, та ін. На основі цих документів були створені фільми "Freedom Had a Price" (1993) і "Between Hitler and Stalin: Ukraine in World War II" (2003).

Впродовж усіх років своєї діяльності УКДДЦ опублікував ряд книг і освітніх матеріалів, організував лекції, виставки, конференції, презентацію нових видань та освітніх прогам для шкіл. Серед нових проєктів – “Діти Голодомору” та Усна Історія Українців Канади”.

Значення і роль Українсько-Канадського Дослідчо-Документаційного Центру в житті української спільноти в Канаді справді важко переоцінити. Наукове дослідження його діяльності, його багатющих архівів і проєктів, як і інтерв’ю з засновниками та працівниками-волонерами УКДДЦ, допоможе оцінити вповні напрямки і важливість роботи даної установи.

Д-р Зорян Стех, що займається дослідженням діяльності УКДДЦ, навчався в Торонтському університеті, студіюючи історію та політичні науки. В 2011 році отримав звання магістра в Монреальському університеті, а в 2018 – захистив докторську дисертацію при тому ж університеті. Тема його дисертації – деколонізація англо-французських Нових Гебрид (тепер- Вануату). В 2019 році д-р З.Стех отримав звання бакалавра освіти від університету Брок і працює вчителем французької мови в Міссіссага. Також від 2016 року він студіює теологію в Торонтському університеті.

Окрім наукової стипендії, НТШ ім.Шевченка в Канаді встановило фонд на підтримку книг – публікацій з української та українсько-канадської культури. Цього року таку фінансову підтримку Дирекція НТШ присудило книзі відомого канадського історика Томаса Приймака “Ukraine, the Middle East, and the West. Fragments of History, Art, Literature, and Legend”, що планується вийти друком у видавництві McGill-Queen’s University Press.

Книга д-ра Приймака – це цікава збірка статей, що пропонує погляд на українську історію і культуру як у зв’язках із Сходом, так і з Заходом. Так, в першому розділі розглядаються перехрестя українців з мусульманським світом, та їх відображення в українській історії та легендах. В другому, поміж іншими, пропонується цікавий аналіз поеми “Кавказ” Т.Шевченка. Третій розділ розкриває образ українського козацтва в інтерпретації французьких письменників Оноре де Бальзака і Проспера Меріме, а четвертий зосереджується на малярстві – картинах Рембранта “Польський вершник” та Репіна “Запорожці пишуть листа турецькому султану”.

Д-р Томас Приймак- один з найактивніших істориків сучасної Канади, праці якого охоплюють різноманітні ділянки української та українсько-канадської історії і культури. Його наукові розвідки відзначаються не лише ретельним і докладним дослідженням обраної теми, а й доступним викладом матеріалу і жвавою образною мовою, що здатні зацікавити найширше коло читачів. Книга “Ukraine, the Middle East, and the West” стане, безперечно, цінним внеском в українознавство і сприятиме поширенню знань про українську історію і культуру в англomовному світі.

P.S.: На світлинах – д-р Зорян Стех, д-р Томас Приймак.

Дагмара Турчин-Дувірак

Референт стипендій та фонду підтримки публікацій

